

Денес за многумина Босна важи за опасна исламска држава. Ниту федералните органи, ниту силите на СФОР можат да им застанат на патот на фундаменталистичките елементи кои сè повеќе ги има во Босна. Тие сè уште се табу тема. Никој не смее да ги чепка. Зошто? Постои страв од потенцијален конфликт со нив или некому му требаат тие елементи? Обидот за создавање исламска држава Босна и Херцеговина и проектот за насилно одвојување на Косово од рамките на српската држава не само што ќе бидат опасен преседан за Балканот и за Европа во целина, туку ќе се овозможи создавање на полигони, кои ќе бидат основа за криминални и радикални активности на разно-разни групации.

КОЈ ТРЕБА ДА ИСЧЕЗНЕ - РЕПУБЛИКА СРПСКА ИЛИ БОСНА?

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

По косовското прашање, статусот на Босна и Херцеговина е второ по важност на Балканот. И по 11 години од потпишувањето на Дејтонскиот мировен договор меѓу трите етникуми, оваа држава сè уште стои на стаклени нозе. Мирот е најбогатото нешто што се исползува од спогодбата потпишана од Милошевиќ, Туѓман и Изетбеговиќ. Муслиманско-хрватската федерација од една страна и Република Српска од друга страна живеат како две различни држави и покрај тоа што декларативно и двете страни се повикуваат на босанскиот идентитет. Сè погласни се залагањата на Бања Лука за отцепување на Република Српска од Босна доколку на Косово му биде дадена независност. Сè посилни се аспирациите на Хрватите во Босна за добивање сопствен ентитет независен од муслиманскиот. Централната балканска република е пред потенцијално распаѓање. По малку се смешни иницијативите на западните дипломати дека било време Република Српска да не постои. Се бара унитарност на Босна и Херцеговина. Дали тоа е можно? Колку српската заедница ќе го прифати тоа? Се поттикнува ли нов крвав конфликт меѓу напатените ексјугословенски народи? Дејтонската спогодба до крај не ги исполни очекувањата. Мировните сили останаа подолго од предвиденото и сè уште не е познато до кога тие таму ќе престојуваат. И покрај меѓународното признавање Босна и Херцеговина досега не профункционира како единствена и суверена држава. Со неа сè уште владее висок меѓународен претставник кој е суверен и над сите. Западот вложи големи средства во босанската економија, стопанство и, пред сè, во обновата на земјата по војната. Резултати нема. Огромно мнозинство од населението живее на работ на сиромаштијата и економската пропаст. Меѓународните и меѓуетничките односи и натаму се лоши и тензични. Десет години по потпишувањето на Договорот од Дејтон босанските муслимани имаат една и единствена цел - да ја укинат Република Српска. За да го остварат тоа тие отворено

Српска. Српската заедница предупредува дека постоењето на исламска држава на Балканот, а со тоа и во Европа е голема опасност за целиот континент. Доколку Западот се обиде да ја унитаризира Босна, во тој случај неизбежен е уште еден српско-муслимански судир. Моментно, бошњачкиот народ е единствениот од сите три во Босна кој се залага за Босна како унитарна држава, што не е случај со босанските Хрвати и Срби. Тие сакаат сопствен ентитет со можност во некоја поблиска или подалечна иднина да станат составен дел на матичните држави, Хрватска односно Србија. Копјата се кршат околу прашањето дали е пожелно Босна да опстане како муслиманска или исламска држава на Балканот, дали на Полуостровот му е потребна таква држава. Територијата на оваа земја се покажа како добар полигон за тренирање, подготвување и изведување бројни терористички напади ширум Европа и Западот. Нападите на шпанските железници во 2003 година, атакот врз Њујорк од 2001 година и низа други заговори се проекти изготвувани токму во Босна. Зеница, Тузла и Сараево се најекспонираните места во медиумите, кои кријат луѓе фанатици од арапските земји, таму се наоѓаат бројни муџахедински единици со припадници од Чеченија, Иран, Арабија. Сите тие имаат добиено босански државјанства во ерата на Изетбеговиќ.

ВАХАБИЗМОТ ПРОТИВ УМЕРЕНИОТ ИСЛАМ

Денес за многумина Босна важи за опасна исламска држава. Ниту федералните органи, ниту силите на СФОР можат да им застанат на патот на фундаменталистичките елементи, кои сè повеќе ги има во Босна. Тие сè уште се табу тема. Никој не смее да ги чепка. Зошто? Постои страв од потенцијален конфликт со нив или некому му требаат тие елементи? Странските арапски елементи во Босна и фундаменталистите од кавкаскиот регион кои, исто така, ги

лобираат на меѓународна сцена и во секоја прилика бараат сојузници по тоа прашање. Најголема поддршка за тоа добија од високиот претставник, Педи Ешдаун, и од претставниците на хашкиот Суд. Денес Србите се плашат од згаснување на нивниот ентитет и се закануваат со радикализација на состојбите преку распишување референдум за независност на Република

има таму, се обидуваат низ различни форми да го изменат обликот на сфаќање на муслиманската вера на тие простори. Орнаментиката на новите босански џамии воопшто не личи на традиционалната за тие подрачја. Таа сè повеќе личи на оние во Иран, Средниот Исток, Јордан, Сирија, Авганистан. Старите џамии веќе и да ги нема во Сараево. По војната во 1995 го-

дина нив ги заменија џамии кои немаа никакви врски со османскиот стил. Нивната градба сега е со преголем габарит од постојните, обложени се со мермер, осветлени со зелена боја во текот на ноќта. Ги има околу стотина новоизградени. Голем дел од парите кои во текот на војната пристигнуваа во Босна од Саудиска Арабија беа пренаменети од хуманитарна помош во изградба на џамии и верски училишта. Во нив веќе не се предава либералниот и традиционалниот ислам, туку вахабизмот, фундаменталистичкиот облик на исламот, кој во Арабија е државна религија. Денес Босна е европскиот мост за експанзија на фундаментализмот. Тој на Бошњациите им забранува алкохол, музика, забави... сè она што оваа нација го има врзано за своето срце. Преку разни курсеви, стипендии

Мирното босанско население се плаши од таквиот наплив на нови верски трендови, но истовремено голем дел од него ги прифаќа како автентични. Вахабизмот како верско движење е сè присутно таму, се шири и низ Рашката област т.е. Санџак. Тоа проповеда насилство и жртви за постигнување на цели. Оттука, демнее опасноста за создавање еден нов Балкан кој по ништо нема да се приближува кон Европа, туку напротив ќе биде територијален полигон за исламско навлегување во западниот дел од континентот. Брисел и Вашингтон го знаат тоа, а сепак тактизираат по тие прашања. Зошто денес Босна не е дел од борбата против глобалниот тероризам кога мошне добро се знае дека илјадници припадници на џихадот се наоѓаат токму таму.

товремено, британскиот премиер се залагал за стопирање на секаква пратка од било која муслиманска земја за Бошњациите, особено не од Турција. За остварување на таа стратегија помагал планот на Венс и Овен. Мејџор одел и подалеку, барајќи отстранување на севкупното муслиманско население од Босна. Тој бил свесен дека тоа е исклучително тврда и непопуларна политика, но му се гледала како единствен начин за реализирање на тој план. Писмото дошло и во рацете на Фрањо Туѓман, кој го експонирал два месеца подоцна. Со тоа Туѓман добил отворена воена поддршка од Западот во борбата против војската на Изетбеговиќ. Објавувањето на ова писмо доби голем публицитет и ја шокираше пошироката јавност. Лондон се обиде да го демантира, но безуспешно. Автентичноста на писмото беше потврдена.

Западната политика кон Балканот последниве 15 години создаде многу противречности. Од една страна се обидуваа да ги собори недемократските режими, а од друга за остварување на таа цел соработуваше со многу поопасни елементи, кои денес се наоѓаат во групата на екстремни организации опасни по светскиот мир и безбедност. Обидот за создавање исламска држава Босна и Херцеговина и проектот за насилно одвојување на Косово од рамките на српската држава не само што ќе бидат опасен преседан за Балканот и за Европа во целина, туку ќе се овозможи создавање полигони, кои ќе бидат основа за криминални и радикални активности на разноразни групации. Денес Босна и Косово се центри за собирање, увежбување и навлегување на исламскиот фундаментализам низ европските простори. Демант на ова нема. Целта се европските метрополи. Колку Европа е свесна за сите овие опасности може да се види од неформалната политика, која ја води во своите институции. Официјален Брисел воопшто како да не знае што се случува на Балканот и само преповторува за некакви интегративни процеси на целиот регион. Тоа е погрешно политичко дејствување. Балканскиот регион е слепо црево за целиот континент. Тука се кршат копјата меѓу американската и европската дипломатија. Дури сега Европа ќе ги почувствува ударите на глобалниот терористички бран, затоа што не направи ништо за да се заштити себеси од тоа зло. Последните случувања во Лондон само го навестуваат тоа. Тероризмот не се спречува дома. Вистинската политика и вистинската војна против него се води на негова територија, во камповите, полигоните, во збирните центри, а не по лондонските или њујоршките улици. Ако Западот и Европа сакаат победа над планетарниот тероризам, тогаш дел од своите активности треба да насочи токму на овие простори, балканските. Малку повеќе да се занимава со Босна и со Косово, а не да црта проекти за нови разграничувања и создавање проблематични банана држави, кои ќе бидат извор на нестабилност.

ДО КОГА ОД ДРУГИ И ОД САМИ СЕБЕ ЌЕ КРВАВАТ НАПАТЕНИТЕ ЕКСЈУГОСЛОВЕНСКИ НАРОДИ?

како унитарна држава, што не е случај со босанските Хрвати и Срби. Тие сакаат сопствен ентитет со можност во некоја поблиска или подалечна иднина да станат составен дел на матичните држави, Хрватска односно Србија.

Денес Србите се плашат од згаснување на нивниот ентитет и се закануваат со радикализација на состојбите преку распишување референдум за независност на Република Српска. Српската заедница предупредува дека постоењето на исламска држава на Балканот, а со тоа и во Европа, е голема опасност за целиот континент. Доколку Западот се обиде да ја унитаризира Босна, во тој случај неизбежен е уште еден српско-муслимански, но и хрватско-муслимански судир. Моментно, бошњачкиот народ е единствениот од сите три во Босна кој се залага за Босна

за арапски универзитети и други облици на финансирање Саудијците се обидуваат да ја регрутираат сиромашната босанска младина. Поради тоа, во Босна денес постои изразен судир на култури. Фундаменталистите кои живеат таму не ја прифаќаат умерената исламска култура, која ја проповеда Исламската заедница предводена од Мустафа Церик, па оттука разделот е очигледен. Вахабитите дури и му го ограничуваат пристапот на поглаварот на Исламската заедница до сите верски храмови. Последниот Божиќ истите тие застапници на вахабизмот ги спречија христијаните да го накитат Сараево за Божиќ, им забранија на муслиманите на своите соседи да им ги честитаат православните или католичките празници. Вината за ваквите процеси ја сноси и т.н. меѓународна заедница, која ги премолчува сите овие работи, што кај радикалните елементи создава чувство на стимулација и поттик.

АНТИБОСАНСКА ПОЛИТИКА НА БРИТАНСКАТА ДИПЛОМАТИЈА

Интересна е позицијата на британската дипломатија и разузнавачка структура во овој сегмент. Своевремено, официјален Лондон го поддржуваше распаѓањето на државата Босна и Херцеговина. Тоа беше периодот на почетокот на 90-тите години од минатиот век. Имено, тогашниот британски премиер на 2 мај 1993 година испрати писмо до министерот за надворешни работи, Даглас Херт, во кое бара уништување на Босна како исламска држава. Цитати од писмото неодамна се објавени во судските списи во хашкиот Суд за воени злосторства. Мејџор се залагал за воведување ембарго за вооружување на муслиманската страна, што би придонело за поскорешно распаѓање на државата. Ис-